

Projectplan waterwet polder Hemert

Auteur(s)

Stefan van Leijsen (Arcadis)

Anne Meijer (Arcadis)

Opdrachtgever

Waterschap Noorderzijlvest

Postbus 18

9700 AA Groningen

Datum vrijgave

20 april 2021

Beschrijving revisie

Definitief

Inhoud

blz.

1	Maatregelen in polder Hemert	3
1.1	Aanleiding en doel	3
1.2	Ligging polder Hemert.....	3
1.3	Beschrijving van de waterstaatswerken en maatregelen	3
1.3.1	<i>Hydraulische maatregelen</i>	<i>4</i>
1.3.2	<i>Bodemdalingsmaatregelen</i>	<i>4</i>
1.3.3	<i>Beheer en onderhoudsmaatregelen</i>	<i>4</i>
1.4	Beschikbaarheid gronden.....	4
1.5	Effecten van de maatregelen	5
1.6	Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd	5
1.7	Voorzieningen voor het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen	6
1.7.1	<i>Beperken nadelige gevolgen van het plan.....</i>	<i>6</i>
1.7.2	<i>Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering.....</i>	<i>7</i>
1.7.3	<i>Nadeelcompensatie</i>	<i>7</i>
1.8	Legger en beheer en onderhoud	7
1.8.1	<i>Legger.....</i>	<i>7</i>
1.8.2	<i>Beheer en onderhoud.....</i>	<i>7</i>
1.9	Samenwerking	7
2	Verantwoording.....	8
2.1	Verantwoording op basis van wet- en regelgeving.....	8
2.2	Verantwoording op basis van beleid	8
2.2.1	<i>Toets beleid waterschap</i>	<i>8</i>
2.3	Verantwoording van de keuzen in het project	8
2.4	Benodigde vergunningen en meldingen	8
3	Bevoegdheid en gevolgde procedure	9
3.1	Bevoegdheid ter zake vaststelling en uitvoering van het plan	9
3.2	Procedure	9
4	Rechtsbescherming	10

1 Maatregelen in polder Hemert

1.1 Aanleiding en doel

Door bodemdaling in een gebied verandert het bodempeil, hierdoor kan de waterafvoer in een gebied verslechteren en kan het mogelijk natter worden. Indien deze situatie zich voordoet, kan het nodig zijn het waterpeil in het gebied aan te passen. Daarnaast is in het Nationaal Bestuursakkoord Water vastgelegd dat de regionale wateroverlast tot een verantwoord niveau dient te worden teruggebracht.

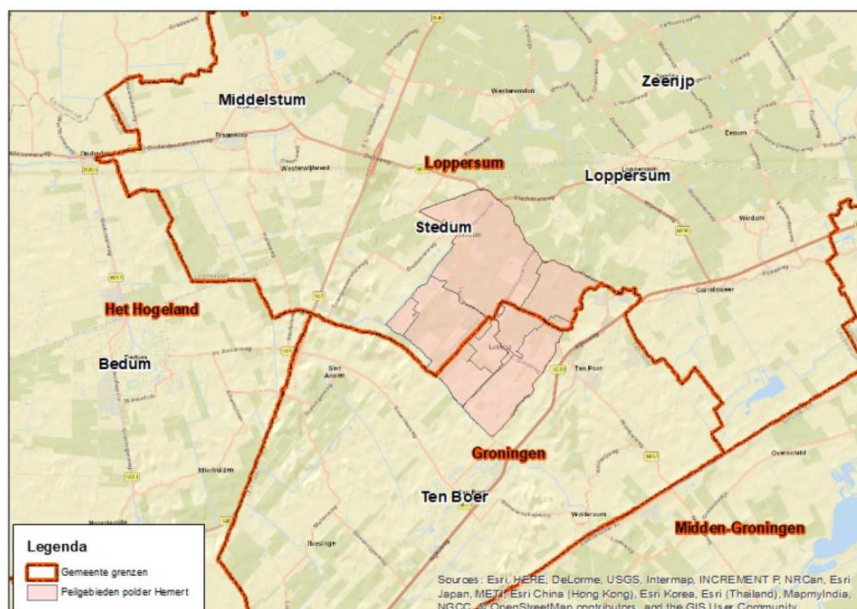
In polder Hemert is de bodemdaling door aardgaswinning meer dan 25 cm sinds 1972. Deze bodemdaling is zeer ingrijpend en heeft ook invloed op het waterbeheer van het gebied. Om de overlast inzichtelijk te maken en een passend peilbeheer te kunnen uitvoeren, heeft Waterschap Noorderzijvest een peilbesluit opgesteld. In november 2020 is dit peilbesluit vastgesteld door het algemeen. In dit peilbesluit is een goed onderbouwde set van maatregelen uitgewerkt die nodig zijn om de waterpeilen in stand te kunnen houden voor (minimaal) de periode 2020- 2030, rekening houdend met de voorspellingen van de bodemdaling in deze periode.

Om de in het peilbesluit toegelichte maatregelen te kunnen implementeren, stelt Waterschap Noorderzijvest, de beheerder van polder Hemert, een Projectplan Waterwet vast.

1.2 Ligging polder Hemert

De polder Hemert ligt in de gemeenten Groningen en Loppersum. Het dorp Stedum ligt gedeeltelijk, de oost- en noordzijde, in de polder. In de polder liggen ook de kleinere woonkernen, zoals Hemert en Lellens.

Op kleine afstand van de polder liggen enkele dorpen: ten noordoosten ligt Loppersum, ten oosten ligt Ten Post, ten zuiden ligt Ten Boer, ten westen ligt Bedum en ten noordwesten ligt Middelstum. In Figuur 1 is de ligging te zien.

Figuur 1: Ligging van de polder Hemert (lichtrode gebied). De grenzen van de gemeenten (anno Januari 2019) zijn met rood-zwarte lijnen aangegeven.

1.3 Beschrijving van de waterstaatswerken en maatregelen

De maatregelen zijn verdeeld in hydraulische maatregelen, bodemdalingsmaatregelen, en beheer- en onderhoudsmaatregelen. De voor het projectplan Waterwet relevante maatregelen zijn hieronder per onderdeel weergegeven.

1.3.1 Hydraulische maatregelen

De hydraulische maatregelen omvatten het vervangen van één duiker en één stuw. Vanuit de hydraulische toetsing en ervaring uit de praktijk blijkt dat de duiker zorgt voor te veel opstuwing met als gevolg overlast door hoge waterstanden. Ook blijkt dat de stuw door de omgeving wordt ervaren als te klein waardoor de overstortende straal bij maatgevende afvoer groter dan de norm is. In Tabel 1 zijn de huidige en nieuwe dimensies beschreven, waarbij ze niet (huidig) en wel (nieuwe dimensies) voldoen aan de ontwerpnormen.

Tabel 1: Hydraulische maatregelen voor polder Hemert

Onderdeel	Huidige dimensies	Nieuwe dimensies
KDU003254	Ronde vorm $\varnothing 600$ mm. Hoogte binnenkant onderkant buis is NAP -1,98 m. Opstuwing: 2,6 cm.	Ronde vorm $\varnothing 800$ mm. Hoogte binnenkant onderkant buis blijft NAP -1,98 m. Opstuwing: 0,6 cm.
KST0360	Kruinbreedte 2,34 m. Overstortende straal: 23,8 cm.	Kruinbreedte 3,5 m. Overstortende straal: 17,9 cm.

1.3.2 Bodemdalingsmaatregelen

In polder Hemert is er niet meer dan 5 cm scheefstand. Ook is er voor het gemaal Hemert geen vergroting van de opvoerhoogte. Vanuit deze uitgangspunten en de verdere toetsingen is in het peilbesluit bepaald dat er geen maatregelen noodzakelijk zijn ter compensatie van de bodemdaling door aardgaswinning tot het jaar 2080 (de verwachte einddatum van de bodemdaling).

1.3.3 Beheer- en onderhoudsmaatregelen

In polder de Hemert zijn enkele watergangen ondiep. In de Brommerijtocht is er een traject van 1,4 km waarover de watergangen bij operationeel waterpeil tussen de 28 en 47 cm diep is. Ook is er loopzand aanwezig in de watergang. De Brommerijtocht moet worden verdiept. De diepte zal over het traject van 1,4 km minimaal 47 cm moeten zijn. Bij het verdiepen van de watergang is aan beide zijden beschoeiing noodzakelijk om de terugkomst van dit loopzand te vertragen.

Ook zijn er geen peilschalen meer aanwezig bij stuw KST0360. Hier moeten nieuwe peilschalen worden geplaatst om het streefpeil te kunnen monitoren. De maatregelen zijn weergegeven in Tabel 2.

Tabel 2: Beheer- en onderhoudsmaatregelen voor polder Hemert

Locatie	Object	Knelpunt	Maatregel
GPGKST1013	Brommerijtocht	De waterdiepte is onvoldoende. Bij de in 2018 gemeten profielen is de waterdiepte in een bepaald traject tussen de 0,28 en 0,47 m.	Deze watergangen moeten worden verdiept. Om te voorkomen dat de taluds instabiel worden en er meer loopzand in de watergang terecht komt, is er aan beide zijden nieuwe beschoeiing nodig.
GPGKST0360	KST0360	Geen aanwezige peilschalen	Er worden peilschalen bij de stuw geplaatst om het streefpeil te kunnen monitoren.

1.4 Beschikbaarheid gronden

Het terrein waarop de waterstaatswerken worden geplaatst, zijn eigendom van Waterschap Noorderzijvest.

Voor het inrichten van tijdelijke werkterreinen en opslag van materialen en materieel gedurende de uitvoering heeft waterschap Noorderzijvest tijdelijke gronden nodig van onderstaande omliggende terreinen. Een overzicht is gegeven in Tabel 3.

Tabel 3: Tijdelijk benodigde gronden voor de uitvoer van het project van omliggende terreinen

Perceelgegevens	Eigendom	Grootte
SDM02E457	J.G. Meijer, te Ten Boer	
BOE00L583	J.J. Timmer, te Stedum	
SDM02E453	J.G. Meijer, te Ten Boer	
BOE00L57	N.G. Berg, te Lellens	
BOE00L611	J. van Wageningen, te Lellens	
SDM02E470	C.M. Jongman, te Stedum	
SDM02E447	J.G. Meijer, te Ten Boer	
SDM02E450	J.G. Meijer, te Ten Boer	
SDM02E455	J.G. Meijer, te Ten Boer	
SDM02E442	J.J. Timmer, te Stedum	
BOE00L50	N.G. Berg, te Lellens	
SDM02E456	J.G. Meijer, te Ten Boer	
SDM02E440	J.J. Timmer, te Stedum	
SDM02E449	J.G. Meijer, te Ten Boer	
BOE00L49	N.G. Berg, te Lellens	
SDM02E451	J.G. Meijer, te Ten Boer	
SDM02E452	J.G. Meijer, te Ten Boer	
SDM02E458	J.G. Meijer, te Ten Boer	
BOE00L259	J.J. Knol, te Lellens	
BOE00L30	J.J. Knol, te Lellens	
BOE00L23	A. Arentze, te Ten Post	

1.5 Effecten van de maatregelen

Door het toepassen van de in hoofdstuk 1.3 beschreven maatregelen, wordt het mogelijk om het gewenste peilbeheer voor polder Hemert van (minimaal) 2020 tot 2030 te handhaven.

1.6 Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

De werkzaamheden bevatten op hoofdlijnen het ontwerpen en uitvoeren, inclusief alle bijbehorende leveranties, die benodigd zijn voor het realiseren van de in hoofdstuk 1.3 beschreven maatregelen. Een overzicht van de benodigde werkzaamheden voor de hydraulische maatregelen is gegeven in Tabel 4.

Tabel 4: Benodigde werkzaamheden hydraulische maatregelen (vervangen duiker en vervangen stuw)

Civiltechnisch, WTB- en E-werkzaamheden	Binnen scope projectplan Waterwet
Nieuwe duiker incl. fundering	Ontwerp van het nieuwe duiker bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - Bepalen dimensies - Bepalen fundering - Terreinrichting rondom duiker
Huidige duiker	Amoveren huidige duiker
Nieuwe stuw	Ontwerp van de nieuwe stuw bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - Onderbouw - Bovenbouw Terreinrichting rondom stuw
Huidige stuw	Amoveren huidige stuw

Civieltechnisch, WTB- en E-werkzaamheden	Binnen scope projectplan Waterwet
Uitstroomkanaal	Realisatie van bodem- en oeverbescherming aan de in- en uitstroomzijde van de stuw
Tijdelijke pompinstallatie	Maatregelen om tijdelijke afwatering van het bovenstrooms gelegen gebied in stand te houden tijdens de realisatie van de nieuwe stuw
Terreininrichting	Herinrichten van het gebied rondom de stuw en rondom duiker
Ontwerpen, onderzoeken en berekenen	Uitvoeren van ontwerpwerkzaamheden, berekeningen en onderzoeken die benodigd zijn voor het ontwerpen en realiseren van het project
Kabels en leidingen	Een KLIC-melding uitvoeren waar graafwerkzaamheden zullen plaatsvinden
Vergunning	Het opstellen en indienen van het Projectplan Waterwet, omgevingsvergunningen alle bijkomende te coördineren werkzaamheden

Een overzicht van de benodigde werkzaamheden voor de beheer- en onderhoudsmaatregelen is gegeven in Tabel 5.

Tabel 5: Overzicht benodigde werkzaamheden beheer- en onderhoudsmaatregelen (verdiepen watergang en plaatsen peilschalen)

Civieltechnisch, WTB- en E-werkzaamheden	Binnen scope projectplan Waterwet
Verdiepen watergang	Ontwerp van de nieuwe watergang bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - Doorstroomprofiel - Taluds - Aanbrengen beschoeiing - Terreininrichting rondom de watergang
Plaatsen peilschalen	Plaatsen van nieuwe peilschalen
Terreininrichting	Herinrichten van het gebied rondom de watergang
Inrichten werkterrein	Afspraken maken met perceeleigenaren ten aanzien van het tijdelijke gebruik van gronden ten behoeve van het inrichten en gebruik van het werkterrein
Ontwerpen, onderzoeken en berekeningen	Uitvoeren van ontwerpwerkzaamheden, berekeningen en onderzoeken die benodigd zijn voor het ontwerpen en realiseren van het project
Kabels en leidingen	Een KLIC-melding uitvoeren waar graafwerkzaamheden zullen plaatsvinden
Vergunning	Het opstellen en indienen van het Projectplan Waterwet, omgevingsvergunningen en alle bijkomende te coördineren werkzaamheden

De planning voor de realisatie van de maatregelen is:

Start realisatie : Najaar 2021

Oplevering : Voorjaar 2022

1.7 Voorzieningen voor het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen

1.7.1 *Beperken nadelige gevolgen van het plan*

Er zijn geen nadelige gevolgen van de geplande maatregelen. De maatregelen leiden tot een betere hydrologisch en hydraulische situatie in polder Hemert. Ook wordt een betrouwbare peilregulering tot 2030 gecreëerd.

1.7.2 *Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering*

In de voorbereidingsfase van dit project zijn diverse conditionerende onderzoeken uitgevoerd om eventuele nadelige gevolgen van de uitvoering inzichtelijk te maken. De volgende onderzoeken zijn verricht:

- Ecologisch onderzoek
- Archeologisch onderzoek
- Milieukundig bodem- en waterbodemonderzoek
- Hydraulisch onderzoek ten aanzien van de functionering van polder De Hemert
- Landmeetkundige werkzaamheden
- Sonderingsonderzoek
- Inventarisatie ligging kabel en leidingen (KLIC-melding)

1.7.3 *Nadeelcompensatie*

N.v.t.

1.8 *Legger en beheer en onderhoud*

1.8.1 *Legger*

De maatregelen die zorgen voor een verandering in de afmetingen zullen worden aangepast in de legger voor de bestaande waterstaatswerken.

1.8.2 *Beheer en onderhoud*

Het beheer en onderhoud van de stuw en de duiker wijkt na vervanging niet af van de huidige situatie. De beschoeiing in de Brommerijtocht komt in het beheer en onderhoud bij het waterschap. Het overige beheer en onderhoud aan de Brommerijtocht blijft ongewijzigd.

1.9 *Samenwerking*

De werkzaamheden worden in overleg met de aanliggende belanghebbenden uitgevoerd.

2 Verantwoording

2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Het werk dient bij te dragen aan de doelstelling van de Waterwet waaronder:

- Voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste.
- Vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Er worden alleen materialen toegepast die zijn voorzien van certificaten en die voor toepassing in de grond-, wegen- en waterbouw geschikt zijn.

2.2 Verantwoording op basis van beleid

2.2.1 *Toets beleid waterschap*

Beleid van het waterschap is onder andere onderhoud van kunstwerken, waarvan het beheer en eigendom bij het waterschap ligt, in geval de onderhoudsstaat dat aangeeft.

2.3 Verantwoording van de keuzen in het project

In de huidige situatie is door bodemdaling geen goede waterbeheersing aanwezig in polder Hemert. Hierdoor wordt niet meer voldaan aan de eisen gesteld in het Provinciaal Omgevingsplan (POP) en de uitwerking hiervan door de Provincie Groningen in de nota Normdoelstellingen Water.

Om te voldoen aan deze eisen voor minimaal de periode 2020-2030 zijn de in hoofdstuk 1.3 beschreven maatregelen benodigd.

2.4 Benodigde vergunningen en meldingen

Er wordt door Arcadis een omgevingsvergunning aangevraagd.

3 Bevoegdheid en gevolgde procedure

3.1 Bevoegdheid ter zake vaststelling en uitvoering van het plan

Ingevolge art. 5.4 van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een of meer waterstaatswerken door of vanwege de beheerder in overeenstemming met een daartoe door hem vast te stellen projectplan. De bevoegdheid tot vaststelling van een projectplan berust op grond van het bepaalde in de artikelen 56 Jo. 77 van de Waterschapswet in beginsel bij het Algemeen Bestuur van het waterschap. Het Algemeen Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest heeft echter, met gebruikmaking van de delegatiemogelijkheid ex. art. 83 van de Waterschapswet, de bedoelde competentie overgedragen aan het Dagelijks Bestuur. Krachtens het Delegationbesluit waterschap Noorderzijlvest 2015, gedateerd 2 december 2015, is het Dagelijks Bestuur bevoegd dit projectplan vast te stellen. Aan artikel 84 van de Waterschapswet ontleent het Dagelijks Bestuur de bevoegdheid om het vastgestelde projectplan uit te voeren

3.2 Procedure

De wet voorziet niet in een verplichte procedure voor de voorbereiding of vaststelling van dit projectplan. Het wordt aan de inzichten van de beheerder overgelaten om de meest geëigende procedure te kiezen.

Het waterschapsbestuur heeft ervoor gekozen om dit projectplan niet voor te bereiden met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, zoals opgenomen in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De reden hiervan is, dat de impact en uitstraling van het project beperkt is en niet tot substantiële wijziging van de bestaande waterhuishoudkundige situatie leidt.

Aan de vaststelling en uitvoering van het projectplan zijn verder geen grote bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële consequenties verbonden.

4 Rechtsbescherming

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan degene wiens belang rechtstreeks bij het projectplan is betrokken, gedurende een periode van zes weken vanaf de dag na de bekendmaking, tegen dit projectplan een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het Dagelijks Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest, Postbus 18, 9700 AA te Groningen. Het ondertekende bezwaarschrift dient in ieder geval te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- een motivering, waarin wordt aangegeven op welke gronden de belanghebbende zich niet met het bestreden besluit kan verenigen.

U kunt er ook voor kiezen om het bezwaarschrift digitaal in te dienen. Dit kunt u doen via een formulier op onze website www.noorderzijlvest.nl/bezwaar.

De indiener van het bezwaarschrift kan in het bezwaarschrift verzoeken om rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter. Indien het Dagelijks Bestuur met een dergelijk verzoek kan instemmen, kan het volgen van de reguliere bezwarenprocedure op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht achterwege worden gelaten en zendt het Dagelijks Bestuur het bezwaarschrift als beroepschrift onverwijld ter (verdere) behandeling door aan de Rechtbank Noord-Nederland, Sector Bestuursrecht, Locatie Assen, Postbus 200, 9400 AE te Assen.

Het projectplan treedt in werking met ingang van de dag volgend op die van de bekendmaking. Op grond van artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het bezwaar of beroep de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan, indien onverwijld spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist, de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland, Sector Bestuursrecht, Locatie Assen, op verzoek van een belanghebbende een voorlopige voorziening treffen. Tegen het projectplan moet door de belanghebbende in dat geval wel bezwaar zijn of worden gemaakt, dan wel beroep zijn of worden ingesteld.